

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 149/19
V Lucemburku dne 3. prosince 2019

Rozsudek ve věci C-482/17
Česká republika v. Parlament a Rada

Soudní dvůr zamítl žalobu České republiky proti směrnici zpřísňující kontrolu nabývání a držení palných zbraní

Tato směrnice byla platně založena na ustanoveních Smlouvy o FEU týkajících se řádného fungování vnitřního trhu

Rozsudkem Česká republika v. Parlament a Rada (C-482/17), vyhlášeným dne 3. prosince 2019, Soudní dvůr zamítl žalobu znějící na úplné nebo částečné zrušení směrnice 2017/853¹ (dále jen „napadená směrnice“), jejímž prostřednictvím Evropský parlament a Rada změnily směrnici Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní² (dále jen „směrnice o palných zbraních“). Soudní dvůr rozhodl, že opatření přijatá Evropským parlamentem a Radou v rámci napadené směrnice neobnášejí porušení zásad svěřeni pravomocí, proporcionality, právní jistoty, ochrany legitimního očekávání a zákazu diskriminace, kterých se Česká republika na podporu své žaloby dovolávala.

V zájmu zrušení kontrol na hranicích uvnitř schengenského prostoru byl směrnicí o palných zbraních zaveden minimální harmonizovaný rámec pro držení a nabývání palných zbraní a jejich přepravu mezi členskými státy. Za tím účelem jsou v této směrnici zakotvena ustanovení upravující podmínky, za nichž mohou být palné zbraně různých kategorií nabývány a drženy, a zároveň je v ní z důvodů veřejné bezpečnosti stanoveno, že nabývání určitých druhů palných zbraní musí být zakázáno.

Poté, co se událo několik teroristických činů, Evropský parlament a Rada přijaly v roce 2017 napadenou směrnici s cílem zavést přísnější pravidla pro nejnebezpečnější palné zbraně, znehodnocené palné zbraně a samonabíjecí palné zbraně. Tato směrnice má zároveň za cíl usnadnit volný pohyb některých zbraní zejména stanovením pravidel označování.

Co se týče v zásadě zakázaných samočinných palných zbraní přeměněných na samonabíjecí palné zbraně, obsahuje napadená směrnice výjimku, jejíž podmínky splňuje pouze Švýcarsko, které je součástí schengenského prostoru a na něž se směrnice o palných zbraních vztahuje. Jedná se konkrétně o podmínku týkající se vojenského systému založeného na branné povinnosti, v jehož rámci se po dobu posledních 50 let uplatňoval systém převodu vojenských palných zbraní osobám opouštějícím vojsko.

Česká republika podala k Soudnímu dvoru žalobu znějící na úplné nebo částečné zrušení napadené směrnice. V rámci tohoto řízení byla Česká republika podporována Maďarskem a Polskou republikou a Evropský parlament a Rada byly podporovány Francií a Evropskou komisí.

Pokud jde o údajné porušení zásady svěřeni pravomocí, Soudní dvůr nejprve připomněl, že i když akt založený na článku 114 SFEU, jakým je i směrnice 91/477, již odstranil všechny překážky obchodu v oblasti, kterou harmonizuje, nemůže být unijní normotvůrce zbaven možnosti přizpůsobit tento akt na základě téhož ustanovení jakékoli změně okolností vzhledem ke svému úkolu dbát na ochranu obecných zájmů uznaných ve Smlouvách. Mezi tyto obecné zájmy patří boj proti mezinárodnímu terorismu a závažné trestné činnosti a zachování veřejné bezpečnosti.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/853 ze dne 17. května 2017, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní (Úř. věst. 2017, L 137, s. 22).

² Směrnice Rady 91/477/EHS ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní (Úř. věst. 1991, L 256, s. 51; Zvl. vyd. 13/11, s. 3; oprava v Úř. věst. 2016, L 254, s. 29, a v Úř. věst. 2017, L 104, s. 28).

Co se dále týče právní úpravy, kterou se mění stávající právní úprava, Soudní dvůr upřesnil, že pro určení jejího právního základu je nutno zohlednit stávající právní úpravu, kterou mění, a zejména její cíl a obsah. Pokud by totiž byl pozměňující akt posuzován izolovaně, mohlo by to vést k paradoxnímu výsledku, a to že by nebylo možné přijmout tento akt na základě článku 114 SFEU, zatímco by unijní normotvůrce mohl dospět ke stejnému normativnímu výsledku zrušením původního aktu a jeho celkovým přepracováním v rámci nového aktu na základě téhož ustanovení. V důsledku toho Soudní dvůr konstatoval, že právní základ, na němž měla být napadená směrnice přijata, je třeba určit s přihlédnutím ke kontextu tvořenému směrnicí 91/477 i k úpravě vyplývající ze změn, které v ní byly provedeny prostřednictvím napadené směrnice.

Po porovnání cíle a obsahu směrnice 91/477 s cílem a obsahem napadené směrnice Soudní dvůr konečně konstatoval, že cílem obou směrnic je zajistit sblížení právních předpisů členských států v oblasti volného pohybu palných zbraní pro civilní použití, při současné kontrole této volnosti prostřednictvím určitých bezpečnostních záruk uzpůsobených povaze tohoto zboží, a že napadená směrnice v tomto ohledu pouze upravuje rovnováhu, kterou směrnice 91/477 vytvořila mezi těmito dvěma cíli, a to za účelem jejího přizpůsobení novým okolnostem.

Soudní dvůr k tomu připomněl, že harmonizace aspektů týkajících se bezpečnosti zboží je jedním ze zásadních faktorů pro zajištění řádného fungování vnitřního trhu, neboť odlišné právní úpravy v této oblasti mohou vytvářet překážky obchodu. Vzhledem k tomu, že charakteristikou palných zbraní je jejich nebezpečnost nejen pro uživatele, ale také pro širokou veřejnost, Soudní dvůr zdůraznil, že se úvahy spojené s veřejnou bezpečností jeví při regulaci nabývání a držení tohoto zboží nezbytné.

Za těchto podmínek Soudní dvůr rozhodl, že když unijní normotvůrce přijal napadenou směrnici na základě článku 114 SFEU, nepřekročil tím prostor pro uvážení, který mu toto ustanovení svěřuje.

Pokud jde o údajné porušení zásady proporcionality, Soudní dvůr zkoumal, zda interinstitucionální dohoda o zdokonalení tvorby právních předpisů³ formálně ukládá Komisi povinnost provést posouzení dopadů opatření, kterých mělo být přijetím napadené směrnice docíleno, a umožnit tak posouzení přiměřenosti těchto opatření. V tomto ohledu Soudní dvůr uvedl, že posouzení dopadů je fází legislativního postupu, která má zpravidla proběhnout, jakmile se očekává, že legislativní iniciativa bude mít významný hospodářský, environmentální nebo sociální dopad. Ze znění této dohody však nevyplývá povinnost provést posouzení dopadů za všech okolností.

Neprovedení posouzení dopadů tedy nelze kvalifikovat jako porušení zásady proporcionality, nachází-li se unijní normotvůrce ve zvláštní situaci vyžadující, aby od něho upustil, avšak za podmínky, že má k dispozici dostatek informací, které mu umožňují posoudit přiměřenost přijímaného opatření.

V další části rozsudku Soudní dvůr konstatoval, že unijní normotvůrce měl k dispozici četné analýzy a doporučení pokrývající všechna témata zmíněná v argumentaci České republiky a na rozdíl od tvrzení České republiky nic nenasvědčuje tomu, že by napadená opatření byla z pohledu těchto analýz a doporučení zjevně nepřiměřená ve vztahu k cílům spočívajícím v zajištění veřejné bezpečnosti občanů Unie a v usnadnění fungování vnitřního trhu s palnými zbraněmi pro civilní použití.

V důsledku toho Soudní dvůr rozhodl, že unijní orgány v projednávané věci nepřekročily širokou posuzovací pravomoc, která jim náleží v případě komplexního posouzení a hodnocení politické, ekonomické či sociální povahy. Nakonec ještě Soudní dvůr odmítl argumenty České republiky namířené konkrétně proti určitým ustanovením napadené směrnice, o nichž měla Česká republika za to, že jsou v rozporu se zásadou proporcionality, zásadou právní jistoty a zásadou legitimního očekávání skupin vlastníků nebo držitelů zbraní, na které se potenciálně vztáhne přísnější režim podle napadené směrnice, a konečně se zásadou zákazu diskriminace.

³ Interinstitucionální dohoda mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016 (Úř. věst. 2016, L 123, s. 1).

K posledně uvedené zásadě Soudní dvůr mimo jiné uvedl, že výjimka vztahující se na Švýcarsko bere ohled na kulturu a tradice tohoto státu a na skutečnost, že vzhledem k těmto tradicím má tento stát zkušenosti a prokazatelnou schopnost dohledávat a monitorovat dotčené osoby i zbraně, na základě čehož lze předpokládat, že cílů veřejné bezpečnosti, které napadená směrnice sleduje, bude dosaženo i přes tuto výjimku. Je patrné, že se žádný členský stát Evropské unie nenachází v situaci srovnatelné se situací Švýcarska, a proto k diskriminaci nedochází.

UPOZORNĚNÍ: Cílem žaloby na neplatnost je zrušení aktů orgánů Unie, které jsou v rozporu s právem Unie. Za určitých podmínek mohou členské státy, evropské orgány i jednotlivci podat žalobu na neplatnost k Soudnímu dvoru nebo Tribunálu. Je-li žaloba opodstatněná, akt bude zrušen. Příslušný orgán je povinen odstranit případnou právní mezeru vzniklou v důsledku zrušení aktu.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106